

ne n-am mai văzut de nu știu când; fiindcă lansăm de un an de zile aceleași melodii care se chinuie să devină șlagăre, ca niște rachete stricate pe care le tot împingem în cosmos, doar-doar or apuca să privească pământul de la înălțime; fiindcă domnul Mannix a început să se cam țină de dulcigării, alegându-și clientela din rîndul preșcolarilor; fiindcă *Teatrul TV* n-a lansat de mult o premieră-bombă; fiindcă animalele de la *Teleciclopedie* au alunecat pe panta vedetismului și nu vor să se mai despartă de micul ecran, ba își mai aduc și rudele să joace în film, așa că unele maimuțe au devenit la fel de familiare și de săptămînale ca Fred și Barney...

Dar nu totul se face dintr-o dată. Să ne mulțumim, deci, cu schimbările făcute. Sau să nu ne mulțumim.

Iată, prin urmare, o nouă ediție a *Revistei literare TV*, dirijată de Adrian Păunescu. Acest tânăr poet, viguros și repezit, este, înainte de toate, un remarcabil publicist, iar publiciști remarcabili nu avem astăzi foarte mulți: se pot număra pe degete. Dacă nu este un comentator, un pamfletist sau un reporter extraordinar, Păunescu este, fără doar și poate, un inegalat autor de interviuri; aș spune că aproape întotdeauna, întrebările lui sînt mai interesante decît răspunsurile primite (nefiind chiar atît de simplu să-l scoți pe om din clișeele lui de gîndire și de limbaj). Ceea ce se observă și în discuțiile lui de la televiziune. Deocamdată nu putem decît să urmărim eforturile lui Adrian Păunescu de a primumi arta dialogului publicistic, asistînd la debateri care se anunță interesante, dar care cad repede în poncif și verbiaj, un fel de antrenamente intelectuale (tot atît de nespectaculoase ca și cele fizice) în vederea unor posibile performanțe. Ce reținem din noua *Revistă literară TV*? Un Marin Sorescu inedit: memorialist improvizat, privind Craiova din car, cu ochii băiatului pornit să cucerească o lume abstractă, dar frapat de lumea concretă a orașului. O rubrică de *Atitudini* încă timidă și cu un aer cam profesoral. O *Cronică a inepturilor*, mai tăioasă în titlu decît în exemple. Un răspuns dat de un inginer la întrebarea lui Păunescu: ce trebuie să fie scriitorii — mesageri ai frumosului sau ai adevărului? (Prezentînd adevărul — răspunde inginerul Gheorghe Trică — e imposibil să nu găsim și frumosul.) Un răspuns al criticului Alexandru Palcologu la întrebarea dacă poezia patriotică este poezie de dragoste: cuplul generează cetatea — cele două teme, cuplul și cetatea, sînt corelate. Și multe speranțe!

O piesă inedită la *Teatrul TV*: *Accidentul* de Cristian Munteanu (regizorul de la Radio?), distinsă cu premiul I la concursul de scenarii și piese pentru televiziune 1972. Concepută ca o piesă (sau scenariu) de radio, lucrarea lui Cristian Munteanu are unele calități, nu însă și calități telegenice. Conflictul se consumă exclusiv în dialog, în tăceri și intensități verbale, în pauze și monolo-

Pagini de jurnal

În haine de gală, și nu fără distincție, televiziunea a anunțat telespectatorilor (inutil să mai mirăm împotriva acestui termen; ar fi mai ușor, indiscutabil, să convingem celelalte instituții vizuale să-și particularizeze și ele publicul: cinespectatori, teatrospectatori, circospectatori și, eventual, zoolospectatori, pentru vizitatorii grădinii zoologice), așadar televiziunea a anunțat solemn restructurarea programelor. În ce constă această restructurare? În transferarea emisiunii *Steaua fără nume* din seara de luni în seara de joi, în fixarea emisiunii *24 de ore* la ora 22 în loc de 22,30, în amplificarea emisiunii *Revista literară TV* și încredințarea ei excelentului publicist și poet Adrian Păunescu (de unde nu decurge că emisiunea a devenit automat excelentă...) și cam atît.

Din punctul de vedere al conținutului, lucrurile au rămas așa. E drept, unele merita să rămînă așa, altele însă merita să se schimbe. Nu de la o zi la alta, nu de la o oră la alta, ci de la o treaptă la alta, pe cît posibil în sus. Fiindcă, spre exemplu, așa numitele *anchete sociale*, admirabil ilustrate în cîteva rînduri, nu mai sînt chiar atît de admirabile (sau nu sînt de loc); fiindcă așa numitele *dialoguri* sau *meserunde* continuă să fie orice, numai dialoguri nu, într-o totală dezicere de dialectică; fiindcă *Telecinemateca*, după ce a scormonit îndelung la Arhiva Națională de Filme (una din foarte bunele arhive europene!) spre a alege peliculele cele mai vechi și cele mai slabe, găsește mereu pretexte să le și repete; fiindcă filme artistice românești de televizi-

guri, într-un singur decore, care este un birou de inginer-șef al unei uzine, fără nici o sugestie de mișcare sau gestică; așa încît, pentru a-și justifica spectacolul vizual, regizorul Tudor Mărăscu s-a simțit dator să ilustreze câteva replici prin niște flash-back-uri mute, absolut dispensabile, ca orice ilustrație constrinsă. Cinci (nu doisprezece), oameni, mai mult sau mai puțin „furioși”, dezbăt împrejurările unui accident de muncă a cărui victimă este tinărul Virgil. De unde, inițial, impresia este de simplă întimplare nefastă, în decursul micului proces și auto-proces de culpabilitate morală pe care și-l fac personajele, se descoperă că fiecare în parte are o vină în legătură cu accidentul (maistrul — de a nu-și fi ajutat fostul ucenic, electricianul — de a fi fugit, laș, de la locul unde urma să se producă accidentul, inginerul Zarafu — de a-l fi umilit în mai multe rinduri pe tinărul muncitor, femeia — de a nu-i fi primit dragostea, inginerul-șef — de a fi ascuns riscurile experimentării noului agregat, spre a-și grăbi drumul către glorie). În felul acesta, destul de simplu, ca să nu spunem simplist, se ajunge la o pledoarie pentru responsabilitate și solidaritate, la condamnarea declarată și declarativă a egoismului, a lașității, a nepăsării față de cei din jur. Schema n-ar fi fost rea, dacă n-ar fi rămas schemă, totul fiind previzibil în liniile mari de la primele schimburi de replici, minus lovitura de teatru finală, în care victima, aflată acum în afara oricărui pericol (cum se scrie în ziare), își asumă întreaga răspundere a accidentului, dînd astfel o lecție de probitate, sau, mai exact, de altruism adolescentin...

Se vede că autorul știe să pună la cale un conflict dramatic, să-și aranjeze personajele în dispozitiv de luptă, lipsindu-i însă meșteșugul artistic prin care personajele devin caractere, tipuri, conștiințe, individualități, prin care conflictul capătă dezvoltare în adîncime și nu în suprafață. De asemenea, fiind un bun regizor de radio (dacă omonimia nu ne înșală), Cristian Munteanu are deplin acces la universul sonor al dramei (ca să-l numim astfel) și de loc la cel imagistic-vizual. Ca atare, personajele se mișcă fără nici un rost într-un decor hiperîncălecat, camera de televiziune umblă în aceeași dezordine după unul sau altul, planurile se taie și se întretaie aproape la întimplare, regizorul Tudor Mărăscu nefiind nici el Dumnezeu, ca să poată da contur, culoare și relief unor voci, altminteri foarte bine alese: Silviu Stănculescu, Victor Rebențuic, Mihai Mereuță, Petre Gheorghiu, Florina Cercel. Cam în aceeași temă, cam pe aceeași problematică morală, spectacolul cu piesa lui I. D. Sîrbu *Întoarcerea tatălui risipitor* era incomparabil mai viu, mai complet, mai autentic.

Ne-am convins încă o dată că atît televiziunea română cît și actorii noștri sînt excelent pregătiți pentru teatrul romantic. Le stă nemiapomenit de bine cînd recită monologuri, cînd își cîntă replicile, cînd se mișcă

baleistic în geometria sicută a romantismului. Școala marelui Nottara e cel mai fidel reprezentată la televiziune și se potrivește în mod impecabil dramei romantice, în cazul de față spectacolului *Hernani*, montat de Cornel Popa cu un cvartet solid: Gheorghe Cozorici, Ștefan Iordache, Ilina Tomoroveanu, Ion Besoin.

Într-un repertoriu exclusiv romantic, televiziunea s-ar simți la ea acasă. Marile eforturi trebuie făcute în direcția teatrului modern, pentru a se găsi tonurile cele mai potrivite, pentru a se deduce dramatismul din interiorul personajelor și nu din banda sonoră exploatăată la maximum sau din gesturile suprapuse diagonalei ecranului.

Dumitru Solomon

CRONICA MUZICALĂ

IMPLININD în acest an 30 de ani de la debutul său la Filarmonica „George Enescu”, Valentin Gheorghiu, acest mare artist, pentru care muzica este o vocație și un mereu reînnoit act de conștiință și adeviziune, ne va dărui un ciclu de „12 concerte extraordinare”, divizate în șase concerte simfonice și tot atîtea de muzică de cameră. Artist complet, compozitor, pianist-solist, excelent muzician de cameră, animator al unor seri de sonate, trio-uri și alte formațiuni camerale de neuitat, Valentin Gheorghiu va trece în revistă pînă la 12 iunie a.c. o parte din realizările a trei decenii de muncă și dăruiere muzicală. În afară de integrala concertelor solistice pe care le vom asculta, cele 12 concerte extraordinare vor cuprinde opere de o mare diversitate stilistică de la Bach, Mozart, Beethoven, Schubert, Mendelssohn-Bartholdy, Weber, Schumann, Grieg, Rachmaninov, pînă la Enescu și Paul Constantinescu. Gerosos ca orice veritabil artist, el a antrenat în ciclul festiv al acestor manifestări, menite să sublinieze o prezență constantă, în viața noastră de concerte, tineri artiști ca Dan Grigore, Silvia Marcovici, Ilina Dumitrescu, alături de artiști maturi ca Dan Iordăchescu, Aurelian Octav Popa, Ștefan Gheorghiu, Cătălin Ilea, George Popovici ș.a. Dirijorii noștri cei mai reprezentativi din capitală și provincie își vor da concursul...